

“Yetişkinler okumuyor”

Edebiyat hayatında 20. yılını kutlayan Güneşi Kitaplığı, 1996 yılından bu yana çocuklar ve gençler için kitaplar yayımlıyor

Çocuk ve gençlik edebiyatımıza yepyeni bir yol çizen yayınevi Güneşi Kitaplığı, Eylül 1996'da, çocuklar ve gençler için nitelikli edebiyat örneklerini yayımlama hayaliyle yola çıktı.

ğ'ını Mine Soykan ve Hande Demirtaş ile birlikte kurduk. Yavaş yavaş kitaplarımız çoğalmaya başladı. Önce çeviri eserlerle başladık, sonra çeviri eserlerinin yanı sıra yazarlarımız oluşmaya başladı. Sonuçta bugünkü ko-

da daha karmaşık ilişkiler daha yoğun belki iç içe geçmiş bir takım olaylar başlıyor. Gençsiniz, hayata bakışınız çok saf ve herkesi kucaklayan bir tarafınız var. Bu yaşlardan sonra ise önyargılar, ahlak anlayışı ve toplumun dayattığı bütün her şeyi giyiniyorsunuz mecburen. Ondan sonra yetişkin edebiyatı okumaya başlıyorsunuz” diye konuştu.

SÖZCÜKLERLE PAYLAŞTIĞIMIZ ŞEY ÇOK GÜÇLÜ

Çocuklara okuma alışkanlığı kazandırmak için ailelerin de onlarla birlikte kitap okuması gerektiğine dikkat çeken Beykan, şöyle devam etti: “Muazzam bir görsellik çağına geldik; çocuklar her şeyi görsel olarak algılıyorlar ve çok çabuk tüketiyorlar. Ama bir anne ile babayla oturup küçük kocağa okunan kitabın büyüsunü hiçbir şey tutamaz. Çünkü sözcüklerle paylaştığımız şey çok güçlü. Kitaplarla size dair bir duyguyu paylaşabilirsiniz. Ve o duygu insan ilişkilerini de acayip tamir eden bir şeydir. Bir bölümü o okur, bir bölümü siz okursunuz... Ama maalesef biz çocuklarımızı zaman ayıramıyoruz. Bunu apartmanda komşunuzun çocuğuyla da bunu yaşayabilirsiniz. Ben hiçbir zaman çocuk dayatmasına katılmadığım için etrafımızda her zaman yeterince çocuk olduğunu düşünüyorum. Önemli olan içinizden gelmesi ve cebinizde hep bir

Çağdaş Türk ve dünya edebiyatından çocuklar ve gençler için kaleme alınmış kitaplar yayımlayan yayınevi, her yıl bu başlıklara yenilerini ekliyor ve katalogundaki tüm başlıkları, sürekli tekrar baskılarına yaparak okurlarına kesintisiz olarak sunuyor. İlk günden beri has edebiyatın izinden giden; temalardan kurguya, kahramanlardan mekanlara, yeni ve yaratıcı anlatımları cesaretle kitaplaştıran; çocuk ve gençlik edebiyatımıza çağdaş bir yorum kazandıran yazarlarla buluşan yayınevi; Türkiye'nin dört bir yanında okurlarının edebiyatla buluşması için, kitap fuarlarından okullara, kitapçılarından kütüphanelere ulaşmayı sevinçli bir görev biliyor. Müren Beykan, çocuk ve gençlik edebiyatı denince ilk akla gelen Güneşi Kitaplığı ve ON8'in yayın yönetmeni. Pek çok kitabın editörlüğünü yaparak yayına hazırlanmasını sağlıyor. Müren Beykan ile yayınevinin 20 yıldır süren faaliyetlerini ve çocuk edebiyatı hakkında konuştuk. Çocukların yeterince okumadığı eleştirilerine katılmadığını belirten Beykan, aslında yetişkinlerin yeterince okumadığını ve çocuklara doğru rol model olmadıklarını dikkat çekti.

leksiyona kadar geldik” diye konuştu.

ÇOCUKLAR İYİ İNSANLAR OLSUN İSTİYORUZ

Çocuk kitaplarında seçilen konulara ve yazarların anlatış biçimlerine önem verdiklerini anlatan Beykan,

“Biz hep çocukların göz hizasında duran yazarları seçtik. Öyle olmasını istiyoruz. Kitaplarımızda anlatılanların hep çocuktan yana olmasını istiyoruz ve öyle olmasını özen gösteriyoruz. Yazarlarımız da çocuklara yukarıdan değil hep göz hizasından bakan insanlar. Kişilere girmemeye çalışıyoruz. Çünkü çok klişe var. Çocuklar iyi insanlar olsun istiyoruz. Genel geçer kalıpla düşünmesinler, ayrımcı insanlar olmasınlar, birbirlerine iyi davranınlar ve hayvanı da papatya da sevsinler istiyoruz. Bu bakışla kitap seçtiğimiz için galiba o enerji çocuklara da yansıyor. Çocuk edebiyatı esas olarak has ve iyi yazılmış bir edebiyat; hepimiz okuruz. İlk kitaplarda çocuk daha yeni okumaya başlamış; daha sade metinler, daha az karmaşık ilişkiler örneğin bir macera yazacaksanız hemen çözülebilecek bir macera yazıyorsunuz. Ama yaş yukarı doğru çıktığında o yetişkin edebiyatına doğru gidiyor. Tabii ki ora-

öykü kitabının olması. Çocuk kitapları kocaman bir alan; eğitim kitapları da eğitil edebiyat kitapları da çocuk kitapları sayılıyor. Bizim gibi çocuğa hiçbir mesajı açık olarak vermeden okuduklarından kendisinin süzmesini hedef almış yayınevleri ve kitapların sayısı az. Çocuk dendiğinde yumuşak karnımız illa ki öğretmek istiyor. Edebiyat böyle bir şey değil; kimsenin bir şey öğretmek

KOLAY DEĞİLDİR AMA VAZGEÇİLMEZDİR

Beykan, çeviri çocuk kitaplarında kültür, başka bir kültüre çevrildiği için çocuğun yaş grubuna göre algılayamayacağı bazı sözcükler ve kavramların nasıl Türkçeleştirileceğinin büyük önem taşıdığına dikkat çekiyor. Editörün kitaba yukarıdan hakim olarak yazarı ve içeri yönlendirmesi gerektiğini belirten Beykan, “Bazen yazarlar çok şey yazarlar; ancak bunun hepsi kitaba giremeyecek. Bir yazar öyle çok şey söylemek ister ki kitabın hacmini aşması olabiliyor. O zaman yazara çeşitli ekonomiler yapması, bazı konuları başka bir kitabına saklaması hatırlatılabilir. Kitabın sahibi editördür. Çünkü yazar da yaratıcı bir insandır, duygusaldır; çizer de öyledir. Birisinin onlar adına kitaba yukarıdan hakim olması gerekir. Ona sanatını yap ama şöyle yap bunları kullanabilirsin şeklinde el vermesi gerekir birinin. Çok keyifli bir iştir ama tabii ki her zaman yaratıcıların arkasında onlara destek olarak durmak gerekir. Kolay değildir ama vazgeçilmezdir” dedi.

ÇOCUKLARA GÜZEL KONULAR SUNMA SEVDAMIZ DEPREŞTİ

Güneşi Kitaplığı'nın kuruluş serüvenini anlatan Beykan, “1996 yılında habitat sergileri oldu Türkiye’de. Uluslararası bir organizasyonda ve çok sayıda davetli geldi. Onlara hem İstanbul’un tarihini hem de Anadolu’daki yerleşimlerin tarihini göstermek üzere muhteşem iki büyük sergi hazırlandı. O sergilerin kataloglarında ben yayın koordinatörüydim. Katalogları yaparken tarih vakfı ile çalışıyorduk ve dedik bunları mutlaka çocuklara da açtirmalyız. Mine Soysal, kolları sıvayıp, yaptığımız kataloglardan süzüp çocuklara boyama kitapları ve kısa tarih kitapları hazırladı. Böylece ilk kez böyle bir koleksiyon oluşturduk. O kadar heyecana kapıldık ve çocuklara eski güzel konular sunma sevdamız depreşti ki, o sene biz Güneşi Kitaplığı

Güneşi Kitaplığı'nın kurucularından, yayın yönetmeni; arkeoloji doktora sahibi, mimar Müren Beykan, bugüne dek çağdaş çocuk ve gençlik edebiyatının önemli yüzlerce kitabının editörlüğünü yaptı.

istemez. Okurken kendin alırsın. Ama Ahmet çocuk başka bir şey. Zaten edebiyatın büyüsu orada...”

MÜREN BEYKAN KİMDİR?

Güneşi Kitaplığı'nın kurucularından, yayın yönetmeni; arkeoloji doktora sahibi, mimar Müren Beykan, bugüne dek çağdaş çocuk ve gençlik edebiyatının önemli yüzlerce kitabının editörlüğünü yaptı.

Çocuklar kadar yetişkinlerin de tutkunu olduğu “Çıtır Çıtır Felsefe” dizisinin de, günümüzün 31 önemli yazarının anı, şiir ve öykülerinden oluşan 15; Yaramaz Bu Kitap adlı seçki gibi özgün projelerin de editörü.

alan Kraliçeyi Kurtarmak (Jayden's Rescue) ve Haritada Kaybolmak adlı kitapların yanı sıra Karanlığın Gözleri (The Eyes of The Darkness) gibi kitapların dünya editörlüğünü üstlenmiş olan Beykan, David Almond, Christine Nöstlinger ve Angela Nanetti gibi dünyaca ünlü yazarların kitaplarının Türkçe yayım editörlüğünü de yürütüyor. “Taşi” dizisi, “Büyülü Küçük Kitaplar” koleksiyonu gibi çocuk kitaplarını Türkçe’ye kazandırdı.

1980’den sonra, 3 ciltlik özgün bir yayın olan Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi’nin yanı sıra, HABİTAT II kültür sergilerinin katalogları Tarihten Günümüze Anadolu’da Konut

2010 Memet Fuat Yayıncılık Ödülü’yle taçlanan “Köprü Kitaplar” dizisinin editörü Semih Gümüş’le birlikte bu diziyeye emek veren Beykan, mizah sanatçısı Behiç Ak’ın yazıp çizdiği, 10 kitaplık ünlü “Gülümseten Öyküler” dizisinin ve “Karikatür Kitabı”nı izleyen yeni çocuk kitaplarının da editörlüğünü yapıyor.

Türkiye’de çocuk kitaplarının çok satanları arasında üst sıralarda yer

ve Yerleşme (Housing and Settlement in Anatolia: A Historical Perspective), Dünya Kenti İstanbul (World City Istanbul) gibi büyük yayınlarda yayın yönetmeni olarak görev aldı. Beykan, Güneşi Kitaplığı’nın alt markası ON8’in de yayın yönetmenliğini sürdürüyor ve ortaokul seviyesindeki öğrencilerin katılımlına açık Zeynep Cemali Öykü Yarışması’nın da başkanlığını yürütüyor.

